

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ЕТНОЛІНГВІСТИКА

підготовки бакалавра

Силабус освітнього компонента «Етнолінгвістика» підготовки бакалавра.

Розробник:

Калиновська І. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

І.М. Калиновська

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

В.о. завідувача кафедри:

І.М. Калиновська

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3-й
		Семестр 5-й
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год. Консультації 10 год.
		Самостійна робота 110 год.
ІНДЗ: є		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання 3-й
		Семестр 5-й
		Лекції 4 год.
		Практичні 6 год.
		Самостійна робота 122 год.
ІНДЗ: є		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		англійська

II. Інформація про науково-педагогічного працівника

Прізвище, ім'я та по батькові	Калиновська Ірина Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри прикладної лінгвістики
Посада	доцент
Контактна інформація	моб. тел. +380(67)9002626; роб. тел. +380(332)799866
	kalynovska@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Консультації в усній формі (в день проведення занять та телефоном) і письмовій формі (електронною поштою).

III. Опис освітнього компонента

Анотація. Освітній компонент «Етнолінгвістика» призначений для студентів третього курсу денної форми та заочної форм навчання факультету іноземної філології. Вона входить до вибірових освітніх компонентів професійної та практичної підготовки студентів-бакалаврів. **Предметом** курсу є особливості сучасної етнолінгвістики як міждисциплінарної науки, знання яких уможливує розвиток мовних, мовленнєвих, соціокультурних компетенцій студентів і сприятиме цілісності знань майбутніх фахівців та вирішенню їхніх професійних завдань.

Мета і завдання освітнього компоненту. Метою освітнього компоненту «Етнолінгвістика» є вивчення взаємодії мови і культури, впливу мови на етнічні, культурні групи, на свідомість, мислення, духовно-практичну діяльність людини; сприяння розумінню місця мови як суспільного явища в системі духовних цінностей етносу та позитивного ставлення до вивчення іноземних мов, переваг багатомовності й міжкультурної взаємодії у сучасному суспільстві.

Завдання освітнього компоненту – ознайомити студентів з основними поняттями, термінами і категоріями етнолінгвістики; з'ясувати передумови й чинники становлення етнолінгвістики; показати її міждисциплінарний, інтеграційний характер; розкрити актуальні проблеми сучасної етнолінгвістики; розглянути мовну, культурну і соціальну взаємодію, мовну й культурну диференціацію й асиміляцію; окреслити особливості оволодіння мовами, аспекти двомовності й багатомовності; показати студентам перспективи розвитку мовної особистості, можливості та умови мовного самовдосконалення в суспільстві; формувати у студентів здатність сприймати й поважати іншомовну культуру, спонукати їх до збагачення власної культури, розширення кругозору.

Після вивчення освітнього компоненту студенти будуть **знати**: основні поняття, категорії, завдання етнолінгвістики, її зв'язок з іншими дисциплінами; співвідношення феноменів «мова – людина – суспільство», «мова – культура – суспільство»; походження мовної і культурної взаємодії у сучасному суспільстві; поняття мовної зміни; особливості взаємовідношення між мовою і мисленням, зосередитись на ролі мови у формуванні культури і суспільства; будуть **вміти**: оперувати термінологією, основними поняттями й категоріями вивченої освітнього компоненту, проводити аналіз тексту з урахуванням національно-культурних характеристик, свідомо використовувати отримані знання для перекладацької діяльності, подальшого навчання, практичної та професійної підготовки.

Soft skills. Комунікація: Вміння чітко та ефективно висловлювати свої думки усно та письмово, слухати інших, вести переговори та будувати відносини. Критичне мислення: Здатність аналізувати інформацію, оцінювати аргументи, розв'язувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення. Креативність: Вміння генерувати нові ідеї, знаходити нестандартні рішення та адаптуватися до змін. Лідерство: Здатність мотивувати, надихати та вести за собою команду, приймати відповідальні рішення та досягати спільних цілей. Робота в команді: Вміння співпрацювати з іншими, ефективно розподіляти обов'язки, вирішувати конфлікти та досягати спільного результату. Емоційний інтелект: Здатність розуміти та управляти своїми емоціями та емоціями інших, будувати позитивні відносини та вирішувати конфлікти. Управління часом: Вміння планувати та організовувати свій час, розставляти пріоритети та дотримуватися дедлайнів. Адаптивність: Здатність швидко пристосовуватися до нових умов, ситуацій та вимог. Вирішення проблем: Вміння ідентифікувати проблеми, аналізувати їх причини, знаходити та впроваджувати рішення. Впевненість у собі: Віра у власні сили та можливості, здатність до самопрезентації та відстоювання своєї точки зору.

IV. Структура освітнього компоненту

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Ethnolinguistics Highlights							
Тема 1. The Scope of Ethnolinguistics	7	2	–	–	6	1	ДС
Тема 2. Language and Culture	7	2	–	–	6	1	ДС
Тема 3. Language and Society	7	2	–	–	6	1	ДС
Тема 4. Language and Identity. Language and Thought	7	2	–	–	6	1	ДС
Тема 5. Language Variation and Change	7	2	–	–	6	1	ДС
Разом за модулем 1	35	10	–	–	30	5	
Змістовий модуль 2. Understanding Ethnolinguistics							
Тема 6. Main Aspects of Ethnolinguistics	13	–	2	–	10	1	ДБ + Р / 5
Тема 7. Language and Culture	15	–	4	–	10	1	ДБ + Р / 5
Тема 8. Language and Society. Language and Identity	15	–	4	–	10	1	ДБ + Р / 5
Тема 9. Language Variation and Change	15		4		10	1	ДБ + Р / 5
Тема 10. Project	37	–	6	–	30	1	ІНДЗ / 20
Разом за модулем 2	115	–	20	–	70	5	40
Тест 1							Т / 30
Тест 2							Т / 30
Усього	150	10	20	–	110	10	100

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Ethnolinguistics Highlights							
Тема 1. The Scope of Ethnolinguistics. Language and Culture.	14	2	–	–	10	2	ДС
Тема 2. Language and Society. Language Variation and Change. Language and Identity. Language and Thought	18	2	–	–	12	4	ДС
Разом за модулем 1	32	4	–	–	22	6	
Змістовий модуль 2. Understanding Ethnolinguistics							
Тема 3. Main Aspects of Ethnolinguistics	48	–	2	–	40	6	ДБ + Р / 5
Тема 4. Project	70	–	4	–	60	6	ІНДЗ / 20
Разом за модулем 2	118	–	6	–	100	12	40
Тест 1							Т / 30
Тест 2							Т / 30
Усього	150	4	6	–	122	18	100

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота включає опрацювання матеріалів лекцій, підготовку до практичних занять, написання тестів, проєкт на одну із тем з наведеного нижче переліку:

Таблиця 3

Тема	Рекомендована література
Code-switching	Coulmas F. The Handbook of Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2007. P. 149–163
Language Contact and Displacement	Coulmas F. The Handbook of Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2007. P. 185–194.
Intercultural Competencies and Effectiveness	Dodd C.H. Dynamics of Intercultural Communication. Madison, Wisconsin, Dubuque, Iowa: Brown and Benchmark Publishers, 1995. P. 227–238.
Microcultures of Social Identification and Group Relations	Dodd C.H. Dynamics of Intercultural Communication. Madison, Wisconsin, Dubuque, Iowa: Brown and Benchmark Publishers, 1995. P. 78–93.
The Myth of Monolingualism	Edwards V. Multilingualism in the English-speaking World. Oxford: Blackwell Publishing Ltd., 2004. P. 3–13.
Roots of Diversity	Edwards V. Multilingualism in the English-speaking World. Oxford: Blackwell Publishing Ltd., 2004. P. 13–48.
Dialect Contact, Ethnicity, and Language Change	Fought C. Language and Ethnicity. Cambridge: University Press, 2006. P. 133–143.
Interethnic Communication and Language Prejudice	Fought C. Language and Ethnicity. Cambridge: University Press, 2006. P. 172–187.
Social Interaction, Language and Society	Francis D., Hester S. An Invitation to Ethnomethodology. London: Sage Publications Ltd., 2004. P. 1–20.
Popular Culture, Ethnicities and Tastes	Harris R. New Ethnicities and Language Use. New York: Palgrave MacMillan, 2006. P. 148–165.
Idiolect, Dialect, Language	Hockett C.F. A Course in Modern Linguistics. New York: the Macmillan Company, 1999. P. 321–331.
Theories Relating to Culture, Society and Personality	Keesing F.M. Cultural Anthropology: the Science of Custom. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1998. P. 138–188.
Relations of Culture to Society, Individuals, Environment and Artifacts	Kroeber A.L, Kluckhohn C. Culture: a Critical Review of Concepts and Definitions. New York: Vintage Books, 1982. P. 245–274.
Varieties of Language	Saville-Troike M. The Ethnography of Communication. Oxford: Blackwell Publishing, 2003. P. 41–88.
Languages, Dialects and Varieties	Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2006. P. 25–58.
Pidgins and Creoles	Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2006. P. 58–88.
Language Variation	Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2006. P. 135–162.

V. Політика оцінювання

Оцінювання здобувачів освіти регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо студента. При вивченні освітнього компонента «Етнолінгвістика» здобувач вищої освіти виконує завдання згідно з навчальним планом та силабусом, що включає відвідування і підготовку до практичних занять (вивчення матеріалу, виконання письмових завдань, систематизацію знань для написання тестів).

Політика щодо академічної доброчесності. Політика щодо академічної доброчесності унормована в у [Кодексі академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки](#), згідно з яким учасники освітнього процесу мають усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися розкладу навчального процесу, зокрема заборонено списування під час тесту (у т. ч. із використанням мобільних телефонів). Здобувачам освіти необхідно складати всі завдання самостійно, без допомоги сторонніх осіб; надавати для оцінювання лише результати власної роботи; не публікувати відповідей до тесту та письмових завдань; зазначати джерела інформації та посилалися на роботу інших авторів у разі використання результатів їхньої роботи; не вдаватися до кроків, що можуть нечесно погіршити чи покращити результати інших здобувачів освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. У разі відсутності з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) на лекційному чи практичному занятті студент самостійно проходить пропущену тему/теми й може звернутися за консультацією до викладача. Матеріал пропущеного практичного заняття здобувач за погодженням з викладачем може відпрацювати в онлайн/офлайн-форматі (відповідно до затвердженого графіку консультацій), але не пізніше прикінцевого заняття, дати заліку згідно розкладу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Здобувачі освіти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Згідно з [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#), та рішенням науково-методичної комісії факультету іноземної філології від 02.02.2022 року, протокол № 7 здобувачам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

Шкала оцінювання (залік)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90-100	Зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль має на меті перевірку рівня знань здобувача вищої освіти під час виконання завдань з освітнього компонента «Етнолінгвістика» та оцінюються за 100-

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач вищої освіти складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку всі попередньо набрані бали анулюються. Повторне складання заліку допускається не більше, ніж два рази: один раз – викладачу, другий – комісії, яку затверджує декан факультету. Оцінка за складання заліку під час ліквідації академічної заборгованості здійснюється за 100-бальною шкалою і включає: написання тесту (60 балів), усні відповіді на запитання до заліку (40 балів).

5 балів – студент володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей та письмових завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; правильно вирішив усі завдання тесту;

3 бали – студент володіє навчальним матеріалом загалом, викладає його основний зміст під час усних відповідей та письмових завдань, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; правильно вирішив половину завдання тесту;

2 бали – студент володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних відповідей і письмових завдань, недостатньо розкриває зміст питань, допускаючи при цьому суттєві неточності; правильно вирішив меншість завдання тесту;

1 бал – студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних відповідей та письмових завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки; Правильно вирішив окремі завдання тесту

0 балів – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань; не вирішив жодного завдання тесту.

Критерії і шкала оцінювання*		Кількість балів				
		1	2	3	4	5
Оформлення презентації	Форма подачі матеріалу: структура, використані джерела					
	Стиль подачі матеріалу, читабельність					
Зміст презентації	Мова викладу матеріалу, грамотність					
	Змістовність, аргументованість, логічність					
Усний виступ	Цікавість, новизна, оригінальність					
	Переконливість промови					
Максимальна кількість балів		30				
*26-30 балів – відмінне; 20-25 балів – дуже добре; 15-19 балів – добре; 10-14 балів – задовільне; 0-9 балів – незадовільне виконання завдання						

Тему проекту здобувач вищої освіти вибирає самостійно згідно прослуханого теоретичного матеріалу і демонструє ефективність проекту при вивченні певної теми.

Перелік питань заліку

1. A standard and non-standard language.
2. Approaches to the study of Ethnolinguistics.
3. Characteristic features of slang.
4. Definition and essence of argot.
5. Definitions and approaches to culture.
6. Definitions of Ethnolinguistics.
7. Definitions, types and examples of jargon.
8. Developing skills in intergroup communication.
9. Developing skills in language and culture.
10. Differences between languages and dialects.
11. Distinguishing characteristics of culture.
12. Ethnolinguistic identity and vitality.
13. Ethnolinguistics and other disciplines.
14. Ethnolinguistics and social class.
15. Ideological, social and material culture.
16. Interethnic communication and language prejudice.
17. Language and culture relations.
18. Language and culture relationship.
19. Language and culture transmission.
20. Language and social assimilation / differentiation.
21. Language and the construction of ethnic identity.
22. Language revitalization and extinction.
23. Language use and ethnicity.
24. Language variation and change.
25. Levels and types of bilingualism.
26. Linguistic determinism: weak and strong versions.
27. Linguistic relativity and determinism.
28. Main aspects of dialectology.
29. Main categories of culture.
30. Main methods of research in Ethnolinguistics.
31. Monolingualism, bilingualism and multilingualism.
32. Social factors influencing language.
33. Sociolect, ecolect and idiolect.
34. The nature and scope of Ethnolinguistics.
35. The problem of code-switching.
36. The subject and goal of Ethnolinguistics.
37. Transculturation and assimilation.
38. Types of bilingualism and multilingualism.
39. What is ethnicity, ethnic group, nationality?
40. What is prior: language or culture?

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Fought C. Language and Ethnicity. Cambridge: University Press, 2006. 249 p.
2. Kalynovska I. Ethnolinguistics Highlights : навч.-метод. матеріали. Луцьк : СНУ ім. Лесі Українки, 2016. 32 с.

Додатковий перелік:

1. Anthropology Today. California: CRM Books, 1971. 389 p.

2. Beals R.L., Hoijer H. An Introduction to Anthropology. New York: the Macmillan Company, 1996. 648 p.
3. Broom L. Essentials of Sociology. Itasca: F.E. Peacock Publishers, Inc., 1984. 201 p.
4. Coulmas F. The Handbook of Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2007. 387 p.
5. Dodd C.H. Dynamics of Intercultural Communication. Madison, Wisconsin, Dubuque, Iowa: Brown and Benchmark Publishers, 1995. 314 p.
6. Duranti A. Linguistic Anthropology. Cambridge: University Press, 1997. 421 p.
7. Edwards V. Multilingualism in the English-speaking World. Oxford: Blackwell Publishing Ltd., 2004. 330 p.
8. Ember C.R. Cultural Anthropology. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1997. 361 p.
9. Francis D., Hester S. An Invitation to Ethnomethodology. London: Sage Publications Ltd., 2004. 226 p.
10. Fulton J.P. Ethnicity and National Identity. Cambridge: University Press, 1986. 156 p.
11. Gardner K., Lewis D. Anthropology, Development and the Post-modern Challenge. London: Pluto Press, 1996. 184 p.
12. Harris R. New Ethnicities and Language Use. New York: Palgrave MacMillan, 2006. 209 p.
13. Hoebel E.A. Anthropology: the Study of Man. New York: McGraw-Hill Book Company, 1972. 678 p.
14. Keesing F.M. Cultural Anthropology: the Science of Custom. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1988. 213 p.
15. Kroeber A.L. Anthropology. New York: Harcourt, Brace & Company, 1948. 456 p.
16. Kroeber A.L., Kluckhohn C. Culture: a Critical Review of Concepts and Definitions. New York: Vint Books, 1952. 245 p.
17. Linguistic Diversity and Language Theories / edited by Z. Frajzyngier. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2005. 430 p.
18. Meyerhoff M. Introducing Sociolinguistics. New York: Routledge, 2006. 352 p.
19. Saville-Troike M. The Ethnography of Communication. Oxford: Blackwell Publishing, 2003. 325 p.
20. Sociolinguistics and Language Education / edited by Nancy H. Hornberger and S.L. McKay. London: Short Run Press Ltd., 2010. 592 p.
21. Taglimonte S.A. Analyzing Sociolinguistic Variation. Cambridge: University Press, 2006. 298 p.
22. The Linguistics Encyclopedia, Second Edition / edited by Kirsten Malmkjær. London, New York: Routledge, 2002. 643 p.
23. Wardhaugh R. An Introduction to Sociolinguistics. London: Blackwell Publishing, 2006. 426 p.